

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi'nin 7 Şubat 2008 tarihli Otuzaltıncı Birleşiminde Oyçokluğuyla kabul olunan "Hayvanların ve İşletmelerin Tanımlanması ve Kaydı Yasası" Anayasanın 94'üncü maddesinin (1)'inci fıkrası gereğince Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı tarafından Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle ilan olunur.

**HAYVANLARIN VE İŞLETMELERİN TANIMLANMASI VE KAYDI YASASI
İÇDÜZENİ**

Madde 1. Kısa İsim

**BİRİNCİ KISIM
Genel Kurallar**

Madde 2. Tefsir

Madde 3. Amaç

Madde 4. Kapsam

İKİNCİ KISIM

İşletmelerin ve Hayvanların Tanımlanması ve Kaydı, Dairenin Görev, Yetki ve Sorumlulukları, Üreticilerin Yükümlülükleri ve Ücretler İle İlgili Kurallar

Madde 5. İşletmelerin ve Hayvanların Tanımlanmasının ve Kaydının Yapılması Zorunluluğu

Madde 6. Dairenin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Madde 7. Üreticilerin Yükümlülükleri

Madde 8. Tanımlanma ve Kayıt Ücreti

ÜÇÜNCÜ KISIM

Kısıtlamalar, İdari Yaptırımlar ile Suç ve Cezalar

Madde 9. Tanımlanması ve Kaydı Yapılmayan veya Hareket Belgeleri Beraberinde Bulunmayan Hayvanların Hareketlerinin Kısıtlanması

Madde 10. Tanımlanmamış ve Kaydı Yapılmamış Hayvanlar İle İlgili Önlemler

Madde 11. Hayvanlar İle İlgili Olarak Mezbaha, Kombina, Hayvan Pazarı ve Hayvan Satış Yerlerine Uygulanacak Kısıtlamalar

Madde 12. İdari Para Cezaları

Madde 13. Suç ve Cezalar

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli ve Son Kurallar

Madde 14. Başka Veri Tabanlarına Kaydetme

Geçici Madde 1. Daire Tarafından Başlatılmış Olan Tanımlanma ve Kayıt İşlemleri İle İlgili Kurallar

Madde 15. Yürütme Yetkisi

Madde 16. Yürürlüğe Giriş

Sayı: 7/2008

HAYVANLARIN VE İŞLETMELERİN TANIMLANMASI VE KAYDI YASASI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki Yasayı yapar:

Kısa İsim 1. Bu Yasa, Hayvanların ve İşletmelerin Tanımlanması ve Kaydı Yasası olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM

Genel Kurallar

Tefsir 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe;

“Bakanlık”, Veteriner İşleriyle Görevli Dairenin bağlı olduğu Bakanlığı anlatır.

“Çiftlik Hayvanları”, bufalo (*Bubalus bubalis*) ve bizon (*Bison bison*) dahil sığır (*bovine*), koyun (*ovine*), keçi (*caprine*), domuz (*porcine*) ve tek tırnaklı (*equidea*) evcil hayvan türlerini anlatır.

“Daire”, Veteriner İşleriyle Görevli Daireyi anlatır.

“Diğer Hayvanlar”, çiftlik hayvanı ve ev hayvanı tanımı dışında kalan herhangi bir hayvanı anlatır.

“Ev Hayvanı”, sahipleri veya sahipleri adına hayvanlardan sorumlu olan özel kişilerin bulundurduğu, köpek, kedi ve gelincikleri (*ferret*) anlatır.

“Hareket Belgesi”, hayvan hareketlerinde birlikte bulundurulması gereken, pasaport, kimlik veya kimlik bilgilerini içeren belgeleri anlatır.

“Hayvan”, herhangi bir çiftlik hayvanını, ev hayvanını veya diğer hayvanları anlatır.

“Hayvan Hareketi”, hayvanların satışı, kesimi, geçici bile olsa işletme değişimi, pazarlama, sergileme ve benzeri amaçlarla bir yerden bir yere hareket ettirilmesini anlatır.

“Hayvanların Kaydı”, hayvanların Daire tarafından bilgisayar veri tabanı dahil herhangi bir ortamda kayıt edilmesini ve bu hayvanlara hareket belgesi düzenlenmesini anlatır.

“Hayvanların Tanımlanması”, hayvanların ayırtedilebilmesi için Daire tarafından, kulak küpesi, elektronik cihaz, dövme gibi yardımcı gereçlerle veya yöntemlerle işaretlenmesini anlatır.

“İşletme”, bu Yasada belirtilen hayvanların barındırıldığı, tutulduğu, bakıldığı veya beslendiği herhangi bir yeri anlatır.

“İşletmelerin Kaydı”, Daire tarafından işletmelerin bilgisayar veri tabanı dahil herhangi bir ortamda kayıt edilmesini ve bunun belgelendirilmesini anlatır.

“İşletmelerin Tanımlanması”, Dairenin her işletmeye, o işletmeyi temsil eden bir numarayı tahsis etmesi ve/veya işletmelerin işaretlenmesini anlatır.

“Orijin Belgesi”, Dairenin hayvanların menşeleri ile ilgili olarak düzenlediği belgeyi anlatır.

“Rapor”, Dairenin belirlediği kurallara uygun olarak Resmi Veteriner Hekimin hayvan sağlığı ile ilgili düzenlediği raporu anlatır.

“Resmi Veteriner Hekim”, Veteriner İşleriyle Görevli Daire kadrolarında görev yapan veteriner hekimler ile Bakanlık tarafından sözleşmeli veya geçici veya hizmet alımı şeklinde istihdam edilen veteriner hekimleri anlatır.

“Üretici”, geçici veya sürekli olmak üzere mezbaha, kombina, pazar yeri ve nakliye anı dahil hayvanlardan sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi veya hayvan sahibini anlatır.

“Veri tabanı”, hayvanlar ve işletmeler ile ilgili bilgileri bulunduracak bilgisayar ortamı dahil merkezi bir kayıt sistemini anlatır.

“Zoonoz Hastalık”, doğal koşullarda hayvanlardan insanlara geçebilen herhangi bir hastalık veya enfeksiyonu anlatır.

Amaç 3. Bu Yasa, insan ve hayvan sağlığının iyileştirilmesi, hayvanların korunması, özellikle hayvanlardan insanlara bulaşabilecek bulaşıcı hastalıkların kontrol edilmesi ve hayvansal ürünlerin izlenebilirliğinin sağlanması için hayvanların ve işletmelerin tanımlanma ve kayıt uygulamalarına ilişkin işlemlerin esas ve yöntemlerinin belirlenmesini amaçlamaktadır.

Kapsam 4. Bu Yasa, hayvanların ve işletmelerin tanımlanmasını ve kaydını, bunu gerçekleştirecek olan Dairenin görev, yetki ve sorumluluklarını, üreticilerin yükümlülüklerini ve bu Yasa kurallarına aykırı hareket edecek olanlara uygulanacak yaptırım ve cezai kurallara ilişkin düzenlemeleri kapsamaktadır.

İKİNCİ KISIM

İşletmelerin ve Hayvanların Tanımlanması ve Kaydı, Dairenin Görev, Yetki ve Sorumlulukları, Üreticilerin Yükümlülükleri ve Ücretler İle İlgili Kurallar

İşletmelerin ve Hayvanların Tanımlanmasının ve Kaydının Yapılması Zorunluluğu 5. (1) Hangi işletmelerin ve hayvan türlerinin tanımlanıp, kayıt altına alınacağı, tanımlanma, kayıt, güncel kayıtlar ve bildirimler ile ilgili esas ve usuller, Bakanlıkça hazırlanıp, Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak tüzükle belirlenir.
(2) Kayıt zorunluluğu getirilen hayvan türleri ile ilgili her işletmenin ve her hayvanın tanımlanması ve kaydının yapılması zorunludur ve üreticinin sorumluluğunda Daire tarafından yapılır.

Dairenin Görev, Yetki ve Sorumlulukları 6. Dairenin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:
(1) Kayıt zorunluluğu getirilmiş olan hayvanların ve işletmelerin tanımlanma ve kayıt işlemlerini yapmak;
(2) Hayvan ve insan sağlığının korunması amacına uygun olarak, hayvan ve hayvansal ürünlerin izlenebilirliğine olanak verecek şekilde veri tabanı oluşturmak;
(3) Hayvan hareketlerini kontrol etmek;
(4) Üreticilerin tutacakları güncel kayıtların, hayvanların ve işletmelerin denetimlerini yapmak;
(5) İşletmelerin ve hayvanların kayıttan düşmüş olmalarına bakılmaksızın son üç yılı kapsayacak güncel listelerini oluşturmak;
(6) Gerçek veya tüzel kişilerin, veri tabanındaki bilgilere, Bilgi Edinme Hakkı Yasası ve Kişisel Verilerin Korunması Yasası kurallarına aykırı olmayacak şekilde erişimini sağlamak; ve
(7) Talep etmeleri halinde diğer ülkelere ve uluslararası örgütlere, hayvanların tanımlanma ve kayıtları ile ilgili bilgi ve verileri Bakanlığın uygun görmesi halinde sağlamak.

12/2006

89/2007

Üreticilerin
Yükümlülükleri

7. Üreticilerin yükümlülükleri şunlardır:

- (1) Kayıt zorunluluğu getirilen hayvanların tanımlanma ve kayıt işlemlerini yaptırmak;
- (2) Kayıt zorunluluğu getirilen hayvan türleri ile ilgili işletmelerinin tanımlanma ve kayıt işlemlerini yaptırmak;
- (3) Nakledilecek hayvanların hareket belgelerini hayvanlarla birlikte bulundurmak;
- (4) Hayvanlar ile ilgili güncel kayıtları tutmak, kayıtlarla ilgili bildirimleri tüzüklerde belirtilen süreler içerisinde Daireye bildirim gerekli işlemleri yaptırmak ve Daire tarafından talep edilmesi halinde güncel kayıtları ibraz etmek;
- (5) Daire tarafından görevlendirilen resmi veteriner hekime veya personele yapacağı işlemlerle ilgili yardımcı olmak; ve
- (6) Daire tarafından bulaşıcı veya zoonoz hastalık saptandığı teyit edilen işletmelere veya işletmelerden yapılacak hayvan veya hayvansal ürün hareketleri için Dairenin yazılı iznini almak.

Tanımlanma ve
Kayıt Ücreti

8. (1) Üreticiler, tanımlanma ve kayıt için aşağıdaki ücretleri öder:
Her bir;

(A) İşletme için	50.- YTL
(B) Sığır (bovine) için	5.- YTL
(C) Domuz (porcine) için	3.- YTL
(Ç) Tek tırnaklı (equidea) hayvan için	10.- YTL
(D) Ev hayvanı için	10.- YTL
(E) Koyun (ovine) ve keçi (caprine) için	1.- YTL
(F) Diğer hayvanlar için	10.- YTL

Ancak öngörülen ücretlerin ödenmemesi halinde, kayıtlar tamamlanmaz, sözkonusu hayvanlar ve işletmeler için belge düzenlenmez. Dairenin talebine rağmen üreticilerin ücretleri onbeş işgünü içinde ödememeleri halinde işletmelerinden veya işletmelerine olacak hayvan hareketleri Daire tarafından kısıtlanır ve sözkonusu ücretler Kamu Alacakları Tahsili Usulü Yasası kuralları uyarınca gecikme zammı ile tahsil edilir.

48/1977
28/1985
31/1988
31/1991
23/1997
54/1999
35/2005

- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada öngörülen ücretler, Bakanlıkça hazırlanıp, Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak tüzükle iki katına kadar artırılabilir veya yarısına kadar indirim tabi tutulabilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM
Kısıtlamalar, İdari Yaptırımlar ile Suç ve Cezalar

- Tanımlanması ve Kaydı Yapılmayan veya Hareket Belgeleri Beraberinde Bulunmayan Hayvanların Hareketlerinin Kısıtlanması 9. (1) Kayıt zorunluluğu getirilmiş olmasına rağmen tanımlanması ve kaydı yapılmamış hayvanlar bir yerden başka bir yere nakledilemez ve bu hayvanlara orijin belgesi veya rapor verilemez.
(2) Hareket belgeleri beraberinde bulunmayan hayvanlar bir yerden başka bir yere nakledilemez.
(3) Hareket belgeleri beraberinde bulunmayan hayvanların nakledildiğinin tesbit edilmesi halinde, bu hayvanlara Daire tarafından el konur. Üreticinin, sözkonusu hayvanların kayıtlı olduklarını iki işgünü içerisinde kanıtlayamaması halinde sözkonusu hayvanların Daire tarafından sağlık kontrolü yapılarak satışı yapılır, elde edilen gelir hazineye irad kaydedilir ve üretici hakkında yasal işlem başlatılır.
- Tanımlanmamış ve Kaydı Yapılmamış Hayvanlar İle İlgili Önlemler 10. Resmi veteriner hekimler tarafından, kayıt zorunluluğu getirilmiş hayvan türleri ile ilgili, herhangi bir işletmede tanımlanmamış ve kaydı yapılmamış hayvan bulunması halinde sözkonusu hayvana Daire tarafından el konur. İlgili üreticinin iki işgünü içerisinde sözkonusu hayvanın kayıtlı veya kayıt süresinin tamamlanmamış olduğunu kanıtlayamaması halinde ilgili hayvanın Daire tarafından sağlık kontrolü yapılarak satışı yapılır. Elde edilen gelir hazineye irad kaydedilir ve üretici hakkında yasal işlem başlatılır. Bu durumun bir yıl içinde tekrarı halinde, sözkonusu işletmeye veya işletmeden yapılacak hayvan ve hayvansal ürün hareketleri bir ay süre ile Daire tarafından yasaklanır.
- Hayvanlar İle İlgili Olarak Mezbaha, Kombina, Hayvan Pazarı ve Hayvan Satış Yerlerine Uygulanacak Kısıtlamalar 11. Tanımlanması ve kaydı yapılmamış veya beraberlerinde hareket belgeleri bulunmayan hiçbir hayvanın mezbaha veya kombinalarda kesimine veya hayvan pazarlarına girişlerine veya hayvan satış yerlerinde satılmalarına izin verilemez. Bu madde kurallarını ihlal eden mezbaha ve kombinalar ile hayvan pazarları ve hayvan satış yerlerinin ruhsatları Daire tarafından bir ay süre için askıya alınır. İhlallerin tekrarı durumunda sözkonusu kurumların ruhsatları iptal edilir. Bu durumdaki hayvanlar için bu Yasanın 9'uncu maddesindeki kurallar uygulanır.
- İdari Para Cezaları 12. Aşağıda öngörülen idari para cezaları, Daire tarafından tahsil edilip Maliye İşleriyle Görevli Bakanlığın Gelirler Veznesine yatırılır:
(1) Bu Yasanın 7'nci maddesinin (2)'nci fıkrası kurallarına aykırı hareket edenlere, Daire tarafından aylık brüt asgari ücretin onda biri kadar para cezası kesilir.
(2) Bu Yasanın 7'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası kurallarına aykırı hareket edenlere, Daire tarafından her hayvan için aylık brüt asgari ücretin ellide biri kadar para cezası kesilir.
(3) Bu Yasanın 7'nci maddesinin (4)'üncü fıkrası kurallarına aykırı hareket edenlere, Daire tarafından aylık brüt asgari ücretin onda biri kadar para cezası kesilir.

48/1977
28/1985
31/1988
31/1991
23/1997
54/1999
35/2005

- (4) Bu Yasanın 7'nci maddesinin (5)'inci fıkrası kurallarına aykırı hareket edenlere, Daire tarafından aylık brüt asgari ücretin onda biri kadar para cezası kesilir.
- (5) Bu maddede öngörülen para cezaları kesildiği tarihten başlayarak on beş günlük ödeme süresi sonunda ödenmezse, ödenmeyen para cezaları, Kamu Alacaklarının Tahsili Usulü Yasası kuralları uyarınca gecikme zammı ile tahsil edilir.
- (6) Bu Yasanın 7'nci maddesinin (2)'nci, (3)'üncü, (4)'üncü ve (5)'inci fıkralarına bağlı aykırılıkların bir yıl içerisinde tekrarlanması durumunda, tesbit edilen aykırılık giderilinceye kadar işletmeye veya işletmeden yapılacak hayvan ve hayvansal ürün hareketleri Daire tarafından durdurulur.

Suç ve Cezalar

13. (1) Bu Yasanın 7'nci maddesinin (1)'inci fıkraya aykırı davranan üreticiler, bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde aylık brüt asgari ücretin dört katına kadar para cezasına veya altı aya kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (2) Dairenin bu Yasa uyarınca hareket yasağı koyduğu işletmeye veya işletmeden başka bir yere hayvan veya hayvansal ürün hareketi yapılırsa işletmeden sorumlu olan üretici bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde aylık brüt asgari ücretin dört katına kadar para cezasına veya altı aya kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.
- (3) Bir üretici, hayvanların tanımlanması ile ilgili kulak numarası, elektronik tanımlanma gibi araçlarda veya düzenlenen belgeler üzerinde tahrifat yaparsa bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde aylık brüt asgari ücretin sekiz katına kadar para cezasına veya bir yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.

7/1979
3 /1982
12/1982
44/1982
42/1983
5/1984
29/1984
50/1984
2/1985
10/1986
13/1986
30/1986
31/1987
11/1988
33/1988
13/1989
34/1989
73/1989
8/1990
19/1990
42/1990
49/1990
11/1991
85/1991
11/1992
35/1992
3/1993
62/1993
10/1994
15/1994
53/1994
18/1995
12/1996
19/1996
32/1996
16/1997
24/1997
13/1998
40/1998
6/1999
48/1999
4/2000
15/2000
20/2001
43/2001
25/2002
60/2002
3/2003
43/2003
63/2003

- (4) Hayvanların tanımlanması ve kaydı ile görevli resmi veteriner hekim ve/veya görevlendirilmiş personel bilerek görevini kötüye kullanır veya yasal olmayan şekilde tanımlanma ve kayıt işlemi yaparsa, Kamu Görevlileri Yasası kuralları uyarınca kamu disiplin işlemleri saklı kalmak koşuluyla, bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde aylık brüt asgari ücretin sekiz katına kadar para cezasına veya bir yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.

69/2003
5/2004
35/2004
20/2005
32/2005
59/2005
10/2006
44/2006
72/2006
3/2007
57/2007
97/2007

DÖRDÜNCÜ KISIM Çeşitli ve Son Kurallar

Başka Veri
Tabanlarına
Kaydetme

14. Dairenin hazırladığı veri tabanına yapılan kayıtlar diğer resmi veri tabanlarına esas teşkil eder. Diğer resmi kurumlar tarafından talep edilmesi halinde Bakanlığın onayı ile Daire diğer kurumlara bilgi akışı sağlar.

Geçici Madde
Daire Tarafından
Başlatılmış Olan
Tanımlanma ve
Kayıt İşlemleri
İle İlgili Kurallar
Yürütme Yetkisi

1. Tanımlanma ve kayıt işlemleri Daire tarafından başlatılmış olan sığır, koyun, keçi ve bunlar ile ilgili işletmelerin tanımlanma ve kayıt işlemleri bu Yasa yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir yıllık süre içerisinde Daire tarafından ücret alınmadan yapılır. Bu tarihten sonra yapılacak tanımlanma ve kayıt işlemleri bu Yasada öngörülen ücretlere tabidir.

Yürürlüğe Giriş

15. Bu Yasa, Veteriner İşleriyle Görevli Dairenin bağlı olduğu Bakanlık tarafından yürütülür.

16. Bu Yasa, Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.